

VELUX FONDEN

VELUX FONDENs humanvidenskabelige satsning

Invitation til interessetilkendegivelser vedr. kernegruppeprogrammet 2017

Kernegruppeprogrammets baggrund

I 2007 besluttede VELUX FONDEN, som et led i sit almennyttige virke, at forøge støttemidlerne til den humanvidenskabelige forskning. Det har fra begyndelsen været Fondens ønske at udforme satsningen i tæt dialog med de humanvidenskabelige forskningsmiljøers egne ønsker til Fondens praksis. Fonden gennemførte derfor en række møder med en bred vifte af disse forskningsmiljøer. Resultaterne heraf har været væsentlige for udformningen af kernegruppeprogrammet. Netværket er siden blevet udbygget gennem yderligere møder med repræsentanter for de relevante fagområder, som Fonden fortsat er i dialog med, både som grundlag for det løbende strategiarbejde, og når interessetilkendegivelser skal indhentes. Kernegruppeprogrammets formål er beskrevet nærmere i vedlagte præsentationstekst, hvor Fondens senere tilkomne programmer under det humanvidenskabelige uddelingsområde også er nævnt.

Fagområder

Kernegruppeprogrammets midler opslås som frie forskningsmidler og kan bevilges til fremragende projekter inden for

- alle humanistiske fagområder,
- følgende samfundsvidenskabelige fagområder: antropologi, politologi, sociologi, psykologi og beslægtede områder,
- folkesundhedsvidenskab, hvis projekterne har et væsentligt humanistisk og/eller samfundsvidenskabeligt indhold.

Projektkarakter

Fonden ønsker at tilbyde støtte til en projektstørrelse, der bedst muligt kan matche institutternes organisatoriske udvikling i retning af forskerteams og bidrage med institutsynergi, og har derfor valgt at fokusere programmets bevillinger på kernegruppeprojekter. Dette virkemiddel er beskrevet nærmere i vedlagte præsentationstekst, hvor kriterierne for det 'gode' kernegruppeprojekt ligeledes er beskrevet.

En kernegruppe kan bestå af forskere fra samme institut eller rumme forskere på tværs af institutter og universiteter. Fonden ønsker at støtte fremragende yngre forskere, men lægger samtidig vægt på projektledernes indsats i projektet, både ledelsesmæssigt, forskningsmæssigt og formidlingsmæssigt.

Samlet bevillingsramme

Fonden har afsat en bevillingsramme på minimum ca. 30 mio. kr. årligt til inviterede kernegruppeprojekter (jf. oversigten over årlige bevillingssummer i vedlagte præsentationstekst).

VELUX FONDEN

Interesstillkendegivelser

Ansøgningsprocessen til kernegruppeprogrammet er tre-faset: 1) Institutterne udvælger selv det inviterede antal interesstillkendegivelser. 2) Fondens arbejdsgruppe udvælger blandt disse projekter til fuld ansøgning. 3) Fondens arbejdsgruppe foretager den afsluttende prioritering til Fondens bestyrelse på baggrund af det internationale forskersamfunds vurderinger af de fulde ansøgninger (ekstern bedømmelse).

Interesstillkendegivelser (som for kernegruppeprogrammets vedkommende alene er en mulighed efter invitation fra Fonden), skal indeholde:

1. Projektbeskrivelse (maks. 3 normalsider (2400 enheder) på engelsk, eksklusiv evt. referenceliste): a) Det samlede projekts idé, formål, forskningsspørgsmål, indhold og teoretiske/metodiske grundlag, dets forhold til aktuel forskning på området (state-of-the-art) og til værtsinstitutionens forskningsstrategi. b) Kort præsentation af hvert delprojekt samt sammenhængen mellem dem. c) Projektperiode og -forløb samt publikations- og formidlingsplaner.
2. Projektets deltagere, organisation og institutionelle tilhørsforhold (samlet maks. 2 sider på engelsk): a) For projektlederen: kortfattet CV og væsentligste publikationer (maks. 1 side). b) Hoveddata for øvrige deltagere.
3. Budgetoverslag i runde beløb (maks. 1 side), herunder overslag over institutionens medfinansiering.

Invitationer til fremsendelse af interesstillkendegivelser udsendes gennem Fondens kontakter til de pågældende dele af forskningsmiljøet. Disse kontakter organiserer det interne forløb i forskningsmiljøet efter indkaldelsen. **Interesstillkendegivelserne fremsendes af den pågældende ansøger gennem Fondens ansøgningsportal senest fredag den 1. december 2017.** Institutlederen fremsender desuden pr. mail til Fonden (sdj@veluxfoundations.dk) en bekræftelse af titlerne og navnene på de udvalgte projekter/personer.

En oversigt over den videre behandling frem mod bevillinger kan findes i vedlagte præsentationstekst.

Information

For yderligere information og kontaktoplysninger henvises til vedlagte præsentationstekst.

Bilag:

Præsentation af VELUX FONDENs humanvidenskabelige uddelingsområde og kernegruppeprogrammet.

VELUX FONDEN

VELUX FONDENs humanvidenskabelige uddelingsområde

Aktuelle programmer og virkemidler under det humanvidenskabelige uddelingsområde

- **Kernegruppeprogrammet:** Inviterede kernegruppeprojekter fra danske humanvidenskabelige universitetsinstitutter: Kollektive projekter, 3-4 år, bevilget beløb ca. 5-6 mio. kr. pr. projekt: En fastansat seniorforsker som projektleder (frikøb, men begrænset, ca. 10 % af ansøgt beløb) og to-tre postdoc-stipendiater og/eller ph.d.-stipendiater. Programmet giver også mulighed for dobbelt, delt projektlederskab i kernegruppen med en tilhørende mulighed for forøgelse af de maks. 10 % frikøb til en enkelt projektleder til fremover samlet maks. 15 % frikøb til de to projektledere tilsammen (dog under forudsætning af den sædvanlige budgetramme for et kernegruppeprogram på 5-6 mio. kr.). Ved implementeringen af muligheden for delt projektlederskab ønsker Fonden at fremme en pluralitet af ledelsesformer, herunder styrkelse af vækstlaget og tiltrækning af yngre forskningsledere, samt den langsigtede styrkelse af teamforskning også blandt de fastansatte.*

Udenlandske forskere kan inviteres til ophold med ansøgte lønmidler (fx som gæsteprofessorer) ud over de 10 % til frikøb af fastansatte forskere. Inviterede ansøgninger (på grundlag af inviterede interesselikendegivelser fra institutterne), bevillingsramme ca. 25-30 mio. kr. årligt, tilstræbt succes-rate ca. 1/3. Se nærmere præsentation af programmet og virkemidlet nedenfor.

- **MetaHum-programmet:** Kollektive projekter udviklet af Fonden i samarbejde med relevante humanvidenskabelige forskere frem mod inviterede ansøgninger (igangsat 2011): Kollektive projekter med fokus på forskning og formidling om humanvidenskabernes situation, udviklingstendenser, rammebetingelser og samfundsmæssige rolle, betydning og værdiskabelse. Se nærmere på Fondens hjemmeside (www.veluxfoundations.dk).
- **Museumsprogrammet:** Inviterede kollektive projekter på grundlag af årlige, åbne opslag efter interesselikendegivelser (igangsat 2014): Humanvidenskabelige universitetsforskere og museumsforskere og -formidlere i samarbejde om tæt integrerede forsknings- og formidlingsprojekter på landets museer. Bevillingsramme ca. 15 mio. kr. årligt. Se nærmere på Fondens hjemmeside (www.veluxfoundations.dk).

* Forøgelsen af frikøb gives alene under forudsætning af at det pågældende institut og forskningsudvalg ønsker at udnytte denne mulighed og at den svarer til instituttets retningslinjer på området.

VELUX FONDEN

- **Det tværgående program:** Inviterede kollektive projekter på grundlag af åbent opslag efter interessetilkendegivelser (igangsat 2016): Humanvidenskabelige universitetsforskere i samarbejde med aktører inden for enten social-, aldrings- eller miljøområdet (som udgør Fondens øvrige, væsentlige uddelingsområder) om tæt integrerede, ligeværdige forsknings- og udviklingsprojekter. Bevillingsramme ca. 30 mio. kr. årligt. Se nærmere på Fondens hjemmeside (www.veluxfoundations.dk).
- **Andre projekter:** Ud over ovenstående programmer er det principielt muligt at indsende uopfordrede kollektive humanvidenskabelige ansøgninger (uopfordrede interessetilkendegivelser behandles ikke). Succesraten vil dog være lav, eftersom disse uopfordrede ansøgninger konkurrerer om Fondens øvrige midler uden for bevillingsrammen til den humanvidenskabelige satsning.
- Der gives ikke støtte til individuelle ph.d.-stipendier eller individuelle frikøb til fastansatte og kun helt undtagelsesvis til individuelle postdoc-stipendier.

VELUX FONDEN

Bevillingsoversigt 2008-2015

År	Kernegruppe- programmet	Museums- programmet	Det Tværgående Program	Øvrige projekter	SUM
2008	24,6 mio. (antal: 5)	---	---	4,9 mio. (antal: 3)	29,5 mio.
2009	24,8 mio. (antal: 5)	---	---	1,1 mio. (antal: 1)	25,9 mio.
2010	29,9 mio. (antal: 6)	---	---	18,2 mio. (antal: 7)	48,1 mio.
2011	26,9 mio. (antal: 5)	---	---	28,7 mio. (antal: 10)	55,6 mio.
2012	37,1 mio. (antal: 7)	---	---	14,0 mio. (antal: 5)	51,1 mio.
2013	43,2 mio. (antal: 8)	---	---	14,4 mio. (antal: 11)	57,6 mio.
2014	33,0 mio. (antal: 6)	---	---	19,4 mio. (antal: 6)	52,4 mio.
2015	40,1 mio. (antal: 7)	20,8 mio. (antal: 6)	---	16,1 mio. (antal: 4)	77,0 mio.
2016	34,0 mio. (antal: 6)	18,9 mio. (antal: 6)	34,2 mio. (antal: 7)	15,53 mio. (antal: 4)	103,6 mio.

Oversigtens tal er inkl. evt. medfinansiering af enkelte projekter fra andre af Fondens uddelingsområder. Oversigt over samtlige bevillinger kan findes på Fondens hjemmeside: www.veluxfoundations.dk.

VELUX FONDEN

VELUX FONDENs kernegruppeprogram

Baggrund, idé og formål

Igangsat 2008 med input fra opsøgende møderække på landets universiteter. Årlige bevillingsrunder, senest i september 2016 (jf. oversigt og kort præsentation af bevilgede kernegrupper 2008-2016 på www.veluxfoundations.dk).

Arbejdsgruppen for Humanvidenskabelig Forskning og Kultur (HFK) har siden stiftelsen i 2008 varetaget det forberedende og indstillende arbejde for Fondens bestyrelse. HFK består af to bestyrelsesmedlemmer, et eksternt medlem og tre medlemmer fra sekretariatet.

Hoved-idé: Støtte fri grundforskning i overensstemmelse forskningsmiljøernes ønsker og behov.

Formål

- Støtte fri grundforskning inden for humaniora og nærmest beslægtede samfundsvidenskabelige fag (antropologi, politologi, sociologi, psykologi og dele af folkesundhedsvidenskab). Komplementært/alternativt til strategiske midler.
- Styrke forskningens vækstlag (spirende forskergrupper med spirende ideer) med henblik på at styrke humanvidenskaberne i det samlede nationale og internationale forskningsfinansierende økosystem.
- Styrke udviklingen af team-forskning og derigennem de yngre forskeres muligheder og videre gennemslagskraft. Team-forskningen skal ikke blot bestå i løst netværkssamarbejde, men være tæt forskningssamarbejde i realiseringen af et tæt integreret projekts samlede mål.
- Tilbyde en bevillingsform i mellemstørrelse (mellem individuelt projekt og forskningscenter), der kan være 'trædesten' til mulighed for større og/eller internationale bevillinger.
- Leverer synergi til institutternes realisering af forskningsplaner og -målsætninger – og dermed også med afkast til undervisning.
- Få inddraget forskningsmiljøernes egen 'tavs' viden om forskningens udviklingstendenser, behov og lovende nye ideer/initiativer/forskere gennem tæt dialog med institutlederne.

Kriterier for det 'gode' kernegruppeprojekt

I overensstemmelse med formålet om at støtte fri forskning er kriterierne for det 'gode' kernegruppeprojekt ikke defineret indholdsmæssigt (bestemte emner), men snarere ved formelle kriterier.

- Projektet er hverken 'overmodent' (blot forlængelse af allerede veletableret projekt) eller helt 'umodent' (blot på idé-stadium, uden gennemtænkt forskningsdesign).
- Projektet har to sammenhængende niveauer: Et realistisk, præcist og emnemæssigt velafgrænset projekt, der samtidig har nyskabende grundforskningsaspekter og -afkast, fx beskæftigelse med fundamentale humanvidenskabelige problemstillinger, teori- og metodeudvikling, herunder udvikling af tværdisciplinære koblinger eller tilsvarende.

VELUX FONDEN

- Projektet har tæt integrerede, præciserede delprojekter, der er både tilstrækkelige og nødvendige til realisering af det samlede projekt (synergi, merværdi som kollektivt projekt).

En kernegruppe kan bestå af forskere fra samme institut eller rumme forskere fra forskellige institutter og universiteter, og Fonden ser gerne, at institutter går sammen om interessetilkendegivelser vedr. projekter på tværs af institutterne. Se tidligere års bevillinger her:

http://veluxfoundations.dk/sites/default/files/velux_fonden_kernegruppebevillinger_2008-2016.pdf

Procedure og behandlingsforløb

Realiseringen af formålene ovenfor hænger uadskilleligt sammen med den tilrettelagte procedure og behandlingsgang.

Proceduren er opbygget som en tre-leddet udvælgelsesproces, der skal sikre det optimale samvirke mellem 1) institutterne, 2) Fonden og 3) de sagkyndige i den samlede kvalitetssikring frem mod bevilling.

Kernegruppeprogrammet omfatter p.t. ca. 40 institutter fordelt på landets universiteter. Disse er opdelt i to halvdele, der hver inviteres hvert andet år til at fremsende interessetilkendegivelser vedrørende kernegruppeprojekter.

- Juni: Invitation til fremsendelse af interessetilkendegivelser udsendes til institutlederne. Krav til udformning fremgår af medsendt opslagstekst.
- Dec.: Deadline for fremsendelse af interessetilkendegivelserne som fremsendes af ansøger gennem Fondens ansøgningsportal senest fredag den 1. december 2017. Institutlederen fremsender desuden pr. mail til Fonden (sdj@veluxfoundations.dk) en bekræftelse af titlerne og navnene på de udvalgte projekter/personer.
Telefonisk dialog med hver enkelt institutleder om interessetilkendegivelserne og deres institutmæssige kontekst.
- Jan.: HFK behandler interessetilkendegivelserne og udvælger ca. 15-20 til oparbejdelse som ansøgninger.
- Feb.: Udfald meddeles institutledere. Invitation til ansøgninger meddeles ansøgerne.
Telefonisk dialog med ansøger om ansøgningens udformning på grundlag af interessetilkendegivelsen. Tre forslag til uvildige sagkyndige fra udenlandske universiteter vedlægges ansøgningen.
- Maj: Deadline for inviterede ansøgninger.
HFK udvælger sagkyndige: Til hver ansøgning mindst to, internationalt velmeriterede, udenlandske eksperter på ansøgningens særlige fagområde, en valgt blandt ansøgers tre forslag, en efter Fondens valg. Sagkyndige forbliver anonyme i forhold til ansøger.
- Aug.: HFK foretager prioritering på grundlag af de sagkyndige vurderinger og indstiller til mulig bevilling og afslag.
- Sep.: Bestyrelsesmøde med afsluttende behandling og beslutning om bevillinger på grundlag af indstillinger fra HFK. Typisk 5-7 bevilgede kernegrupper.

VELUX FONDEN

Bevillingsbreve udsendes. Telefonisk dialog med hver af de inviterede ansøgere, der modtager afslag, med begrundelse for afslag, herunder hovedpunkterne i de sagkyndiges kritik. Herved tilstræbes, at ansøgere trods afslaget får et vist fagligt udbytte af processen.

Yderligere oplysninger:

Fondbørger, Stine Djørup

sdj@veluxfoundations.dk

(+45) 29 74 67 14

Fondbørger, programansvarlig Henrik Tronier

htr@veluxfoundations.dk

(+45) 29 41 79 07

Juni 2017